

**HACKA**, v. a. 1. 1) Genom täta hugg med hackknif smått sönderdela. *H. kött. H. smått. H. af, igenom, sönder*, se *Afhacka*, &c. — 2) Med hacka (1) arbeta åkerjord, för att göra den lucker. *H. af, igenom, sönder, upp*, se *Afhacka*, &c. — 3) *H. en kvarnsten*, med hacka och hammare göra ränlor derpå. — 4) (om fåglar) Med näbben picka på ett föremål. *H. något med näbben*. — Neutralt säges oftare *H. på något*. — I fig. mening säges äfven: *H. på någon*, d. v. s. alltjemt tadla, banna, förebrå honom. *H. på något*, alltjemt göra anmärkningar vid något. — 5) *H. tänder*, till följe af en stark invertes kyla, ofrivilligt, tätt och ofta stöta tänderna mot hvarandra. *H. tänder af köld*. — 6) (neutralt) *H. i tal, i sång, tala, sjunga illa* och med ständiga afbrott. *H. på ett klaver, fortepiano*, spela illa och afbrutet derpå. *H. främ*, med täta afbrott och omsäningar framsäga något. — 7) (sjöt.) *H. i vinden*, under bidevinds-segling ej hålla seglen aldeles fulla. — *Hackad*, part. pass. *H-t kött*. (Talesätt) *Hvarken h-t eller malet*, ingenting med besked, ingenting riktigt, ordentligt och så, att det kan godkännas.

**HACKANDE**, n. 4. Handlingen, då man hackar (i alla bem.).

**HACKBRÄDE**, n. 4. 1) Köksredskap, bestående af ett hyfladt bräde, att hacka hvarjehanda saker på. — 2) Ett slags enkelt stränginstrument, som fordom mycket brukades till dansmusik. — 3) (skepp.) Öfra kanten af akterspegeln.

**HACKELSE**, m. sing. 1) Smått hackad eller skuren halm. *Skära h.* — 2) (fig. fam.) Se *Röra*. — *Ss. H-skärare*.

**HACKELSEKISTA**, f. 1. Ett slags bänk med låda, hvaruti hackelse skäres.

**HACKELSEKNIF**, m. 2. pl. — *knifvar*. Lång, bred och skarp knifklinga, hvarmed halm och hö skäres i en hackelsekista.

**HACKEPÖLSA**, f. 1. Ett slags sämre hackkorf.

**HACKHO**, m. 2. Ho att hacka hvarjehanda mat uti.

**HACKKNIF**, m. 2. pl. — *knifvar*. Ett slags eggjern, med upptill fästadt kort skaft att hålla i, då man vill hacka kött, fisk, o. s. v.

**HACKKORF**, m. 2. pl. — *korfvar*. Korf af hackadt kött.

**HACKKUBB**, m. 2. Kubb att hacka någonting på, t. ex. granris.

**HACKMAT**, m. sing. 1) Mat, tillredd af hackadt kött eller hackad fisk. — 2) (fig. fam.) Se *Röra*, 2.

**HACKNING**, f. 2. Se *Hackande*.

**HACKSPETT** ell. **HACKSPIK**, m. 2. Fågelslägte af Klättrarne, med rak, kugelformig näbb, tungan lång och väpnad med en hornadt spets. Fågeln har sitt namn deraf, att han klättrar på träden och hackar på barken, då derunder vistande insekter lockas fram af bullret och blifva dess rof. *Picus*. Arter äro: *Allmänna H-en*, P. major, 10 1/2 tum lång, svart och hvitbrokig, nacken hos hanen karmosinröd, hos honan svart; *Svart H.*, se *Spillkråka*; *Grön H.*, se *Grönspett*; *Gråhufvad H.*, P. canus, omkr. 12 tum lång, grön med askgrått hufvud, pannan hos hanen karmosinröd; *Lilla H-en*, P. minor, 6 tum lång, svart och hvitbrokig, hjessan hos hanen karmosinröd, hos honan hvit; *Tretåiga H-en*, P. tridactylus, 9 tum lång, svart och hvitbrokig, hjessan hos hanen guldgul, hos honan hvit och svartfläckig; äger blott en baktå till de två framtårna; *Elfen-*

*benspett* och *Mellanspett* (se d. o.). — Skrifves af några äfv. *Hackspet*.

**HADD**, m. sing. (bot.) Se *Harull*.

**HAF**, n. 5. 1) (i bestämd form) Hela massan af det saltvatten, som omgifver alla jordens land. *Det fria, vida, djupa h-vet. H-vets ebb och flod. H-vets kuster, stränder, djup, vidunder. Öppna h-vet*, den vida rymden deraf, som är anläsnad ifrån kusterna. (Fig. talesätt) *Det är som en droppe i h-vet*, säges om en liten sak, som aldeles förlorar sig i jemförelsen med en stor; äfv. det förslår ingenting alls. — *Syn. Oceanen, Verldshafvet*. — 2) Någon större del af denna vattenmassa, t. ex. Atlantiska H-vet, Hvita H-vet, Indiska H-vet, m. fl. *Ett stormigt, farligt h.* — 3) Benämning på vissa stora insjöar. Brukas för denna bem. i svenskan endast om *Kaspiska Hafvet*. — 4) Säges stundom hyperboliskt om vidsträcktä ytor af sött vatten, t. ex.: *Det svämmande flodvattnet betäckte hela trakten; det var ett h.* — 5) Brukas i fig. mening, för att uttrycka någonting oändligt, örakneligt, ofantligt, t. ex.: *Ett h. af olyckor, af svårigheter, af göromål. Det är ett h.*, ytterst svårt och vidlyftigt. *I den boken finner man ett h. af lärdom*. — Säges äfv. om en slösare, eller något, der ingenting vill förslå. — *Ss. H-sbotten, -sbryn, -sbrädd, -sbugt, -sklippa, -ssand, -ssvalp, -sstrand, -ssund, -ssvall, -strakt, -svatten, -svik, -svåg, -syta*.

**HAFERTSKÄL**, m. 2. En art af Skålslägdet, 4 till 5 alnar lång, på ryggen blåaktigt, under hvit. *Phoca barbata*.

**HAFRE**, m. sing. Ett sädeslag med flerårig rot. *Avena*. Den allmänt odlade arten deraf eller *Allmän H.*, *A. sativa*, har flera artförändringar, deribland *Svart-H.* och *Hvit-H.* *Turkisk H.*, *A. orientalis*, odlas som allmän hafre och täflar med den i godhet; har högre strå och är bladrikare till foder. Kallas äfv. *Tatarisk H.*, Engelsk Hvit hafre, m. m. De öfriga arterna: *Knylhafre, Gulhafre, m. fl.*, ses på sina ställen. — *Ss. H-blomma, -bröd, -gryn, -gröpe, -halm, -korn, -land, -mjöl, -skörd, -strå, -sadd, -åker*.

**HAFREDRYCK**, m. 5. Afkok af hafre, som begagnas i vissa sjukdomar.

**HAFREGRÄS**, n. 5. Se *Knylhafre*.

**HAFREGRÖT**, m. 2. Gröt af hafregryn.

**HAFREKISTA**, f. 1. Kista, hvori hafre förvaras, vanligen i stall.

**HAFREKUR**, m. 3. Ett slags medicinsk kur, bestående i användandet af hafredryck för den sjuke. [— cur.]

**HAFRELÅR**, m. 2. Lår i en spannmålsbod, hvori hafre förvaras.

**HAFREROT**, f. 3. pl. — *rötter*. 1) Rot af ett hafrestånd. — 2) (bot.) Se *Bockskägg*.

**HAFRESOPPA**, f. 1. 1) Soppa, kokad på hafregryn. — 2) Tunt afkok af hafregryn, som drickes vid laxering. — Uttalas vanligen som *Hafversoppa* och skrifves så äfv. af många.

**HAFRESÄCK**, m. 2. Säck, innehållande hafre.

**HAFS**, haffs, n. sing. (fam.) För mycken brådska vid arbete, sysselsättning, och deraf härörande värdslöshet. — *Syn. Se Starf*.

**HAFSA**, haffsa, v. n. 1. (fam.) För mycket brådska vid arbete, så att det blir värdslost, illa gjordt. — *Syn. Se Starfa. — Hafsande, n. 4*.

**HAFSARM**, m. 2. Arm af hafvet (se *Arm*, 3, c).

**HAFSBAD**, n. 5. Bad i öppna hafsvattnet.